

Kärkölen kunta / tekninen lautakunta

kirjaamo@karkola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 27.9.2024

Asia: Lappilan Louhivaaran asemakaavamuutos, valmisteluvaiheen aineisto, Kärkölä

Kärkölen kunta on käynnistänyt kaavamuutoshankkeen Lappilan Louhivaaran alueella. Uudella asemakaavalla muodostuvat Kärkölen kunnan Lappilan korttelit 1 ja 54 - 62 sekä niihin liittyvät virkistys- ja katualueet. Suunnittelualue sijaitsee noin 5,8 kilometriä Järvelän keskustasta lounaaseen ja rajautuu pohjoisessa Koulunmäen 1920- ja 1960-luvulla rakentuneeseen pientaloalueeseen, idässä ja etelässä viljelyalueisiin ja lännessä Sulkavantiehen sekä yksityisessä omistuksessa olevaan kiinteistöön. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on muodostaa yhteisöllinen puutarha-asumisen alue Lappilan Louhivaaraan hyvien liikenteellisten yhteyksien äärelle.

Pyydettynä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 24.9.2024 päivätystä valmisteluvaiheen aineistosta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Tiedot alueen muinaisjäänöksistä ovat kuitenkin vanhentuneet. Viimeksi se on ollut arkeologisen inventoinnin kohdealueena vuonna 2001 Kärkölen kuntainventoinnin yhteydessä (*N. Strandberg 2001: Kärkölä. Inventointi*). On varsin todennäköistä, ettei suunnittelualueella ole koskaan tarkastettu arkeologin toimesta. Sijainniltaan se on potentiaalinen sekä esihistoriallisen (rautakausi erityisesti) ja historiallisen ajan kohteille. Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää suunnitelma-alueen muinaisjäänöstietojen ajantasaistamista, muinaisjäänösinventointia osana kaavahankkeessa suoritettavia selvityksiä ja inventoinnin tulosten huomioimista kaavahankkeessa muinaismuistolain sekä maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.

Arkeologisen inventoinnin voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöön,

dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta inventoinnista on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi.

Museolla ei ole hankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä. Maakuntakaavan uudistamista varten laaditussa päivitysinventoinnissa (MARY2024) alueen nimi on muuttunut "Lappila"-nimiseksi. Inventointikortin mukaan *"Lappilan taajamassa säilyneet työväen asuinalueet, tilakeskusten rakennukset sekä julkiset ja teollisuusrakennukset muodostavat 1800- ja 1900-lukujen eri vuosikymmenten ominaispiirteitä ilmentävän monikerroksisen kulttuuriympäristön. Toiminnallisesti moninainen rakennuskanta pihapiireineen ja peltoaukeineen on taajamakuvallisesti merkittävä. Alue kertoo todistusvoimaisesti radanvarsitaajaman asutuksen, elämäntavan ja elinkeinorakenteen kehityksestä."* Kaavaselostuksessa sivulla 11 otsikon "Rakennettu kulttuuriympäristö" alla olevia tietoja tulee päivittää edellä mainitun mukaisesti.

Maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi ja maisemiksi määriteltyjä alueita koskee suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Asemakaavalla muodostuu 14 AO-tonttia ja noin 26 AO-1-tonttia. Voimassa olevaan asemakaavaan (2008) nähden rakennusoikeuden määrä alueella kasvaa. Asemakaavan toteutumisen vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan tulee tältä osin täydentää.

Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueella sijaitsee kaksi pientaloa, muuntamorakennus ja vanha kaivorakennus. Olemassa olevan rakennuskannan ikä ja kuvaus tulee lisätä kaava-aineistoon mahdollisen suojelumerkinnän osoittamista ajatellen.

Museolla ei ole Lappilan Louhivaaran asemakaavan muutoksen valmisteluvaiheeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta muuta huomautettavaa.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Esko Tikkala

tutkija

Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus